

der ved denne Pris raader mellem Indtægtens Størrelse og den efterspurgte Varemængde. Forf.'s Grundformel er altsaa

$$\text{Mængde} = f \left(\frac{\text{Indtægt}}{\text{Pris}} \right).$$

Saadanne Kurver udtrykker aabenbart de af Schwabe, Engel og andre formulerede Love. — Næste Skridt er Afledningen af den individuelle Efterspørgselskurve. Viser f. Eks. Husholdningsregnskaberne, at en Tredobling af Indtægten fører til en Fordobling af den købte Varemængde, slutter Forf., at et Fald i Prisen til $\frac{1}{3}$ ved uforandret Indtægt ligeledes vil fordoble den købte Mængde, idet der efter ovenstaaende Formel kun svarer eet Forhold mellem Indtægt og Pris til hver enkelt efterspurgt Mængde. Umiddelbart indlysende er dette, om alle Varer rammes af den samme Prisforandring; ved Ændring i en enkelt Varepris nærmer Reaktionen sig til at blive den samme, jo mindre Rolle den paagældende Vare spiller i Budgettet. Det er dette, Marshall og Birck udtrykker ved at sige, at Pengenes Grænsenyttelighed lades uberørt. I Tilfælde af competing supply og joint demand følger Forf. ligeledes Marshall i at slaa de deraf berørte Varer sammen i Grupper, omend han antyder Muligheden af en anden Fremgangsmaade, der kunde give os særskilte Efterspørgselskurver for de enkelte prisforbundne Varer. — Endelig beregner Forf. paa Grundlag af de individuelle Efterspørgselskurver en fælles Efterspørgselskurve under Hensyntagen til „Indtægtspyramiden“s Form.

Den Ide, hvorpaa Marschaks Beregningsmaade bygger, skyldes vistnok oprindeligt Pigou (1910), og den er siden paa lidt forskellig Maade bragt i Anvendelse dels af Tschayanow (1912) og Vinci (1918), dels af Ragnar Frisch (1926) og Irving Fisher (1927), hvis Metoder alle gennemgaas og kritiseres i Bogens sidste Afsnit. Den logiske Fejl, Marschak mener at have opdaget i Frisch's Udledning (S. 131), beror dog paa en Misforstaaelse af Frisch's Tankegang.

Carl Iversen.

RICH. RIEDL: *Ausnahmen von der Meistbegünstigung*. (Verlag von Julius Springer. Wien 1931, 58 S.).

Den østrigske Diplomat Rich. Riedl har i en Beretning aflagt for det internationale Handelskammer behandlet nogle

der ved denne Pris raader mellem Indtægtens Størrelse og den efterspurgte Varemængde. Forf.'s Grundformel er altsaa

$$\text{Mængde} = f\left(\frac{\text{Indtægt}}{\text{Pris}}\right).$$

Saadanne Kurver udtrykker aabenbart de af Schwabe, Engel og andre formulerede Love. — Næste Skridt er Afledningen af den individuelle Efterspørgselskurve. Viser f. Eks. Husholdningsregnskaberne, at en Tredobling af Indtægten fører til en Fordobling af den købte Varemængde, slutter Forf., at et Fald i Prisen til $\frac{1}{3}$ ved uforandret Indtægt ligeledes vil fordoble den købte Mængde, idet der efter ovenstaaende Formel kun svarer eet Forhold mellem Indtægt og Pris til hver enkelt efterspurgt Mængde. Umiddelbart indlysende er dette, om alle Varer rammes af den samme Prisforandring; ved Ændring i en enkelt Varepris nærmer Reaktionen sig til at blive den samme, jo mindre Rolle den paagældende Vare spiller i Budgettet. Det er dette, Marshall og Birck udtrykker ved at sige, at Pengenes Grænsenytte lades uberørt. I Tilfælde af competing supply og joint demand følger Forf. ligeledes Marshall i at slaa de deraf berørte Varer sammen i Grupper, omend han antyder Muligheden af en anden Fremgangsmaade, der kunde give os særskilte Efterspørgselskurver for de enkelte prisforbundne Varer. — Endelig beregner Forf. paa Grundlag af de individuelle Efterspørgselskurver en fælles Efterspørgselskurve under Hensyntagen til „Indtægtspyramiden“s Form.

Den Ide, hvorpaa Marschaks Beregningsmaade bygger, skyldes vistnok oprindeligt Pigou (1910), og den er siden paa lidt forskellig Maade bragt i Anvendelse dels af Tschayanow (1912) og Vinci (1918), dels af Ragnar Frisch (1926) og Irving Fisher (1927), hvis Metoder alle gennemgaas og kritiseres i Bogens sidste Afsnit. Den logiske Fejl, Marschak mener at have opdaget i Frisch's Udledning (S. 131), beror dog paa en Misforstaaelse af Frisch's Tankegang.

Carl Iversen.

RICH. RIEDL: *Ausnahmen von der Meistbegünstigung*. (Verlag von Julius Springer. Wien 1931, 58 S.).

Den østrigske Diplomat Rich. Riedl har i en Beretning aflagt for det internationale Handelskammer behandlet nogle

af de handelspolitiske Problemer, som i den sidste Tid har været diskuteret i Folkeforbundets økonomiske Komité, 2. Kommission, og det internationale Handelskammer. Forf. citerer den i 1929 af Folkeforbundets økonomiske Komité foreslaede Formulering af Mestbegunstigelsesklausulen, der senere fik Raadets og Forsamlingens Billigelse; den hævder den ubetingede og uindskrænkede Mestbegunstigelse, men ved Siden af fastslaar den økonomiske Komité i sin Beretning, at Mestbegunstigelsen, skønt uindskrænket, i visse Tilfælde ikke kan finde Anvendelse. Der skelnes herefter mellem de generelle Undtagelser, der af Staterne er saa almindelig anerkendt, at der i Klausulen end ikke behøver tages udtrykkeligt Forbehold overfor dem, og de specielle Undtagelser, som kræver et saadant Forbehold; til de første hører Undtagelser for Grænse- trafikken og hvor Toldunion foreligger; under de sidste behandles de regionale Undtagelser, Kollektivtraktater, Toldkontingenter samt Antidumping- og Udligningstold.

Af disse Spørgsmaal beskæftiger Forf. sig særlig indgaaende med de regionale Undtagelser; Forf. betragter dette Spørgsmaal væsentligst fra østrigsk Side, idet han paaviser det stærkt indskrænkede Østrigs vanskelige Stilling, og han mener, at Aabningen af de vesteuropæiske Markeder for Østeuropas Landbrugsprodukter ved Hjælp af en Præferencetold for disse Lande vil føre ud af den nuværende Krise; det maa hertil siges, at da en saadan Tilsidesættelse af en Række andre Lande — som i dette Tilfælde hovedsagelig vil være de oversøiske Landbrugsstater — kræver disses Godkendelse, synes Forslaget i hvert Fald at støde paa praktiske Vanskeligheder; naar Forf. nævner en Række Eksempler paa regionale Undtagelser, bl. a. den baltiske, den iberiske og den skandinaviske Forbeholdsklausul, er det dog et Spørgsmaal, om ikke det nævnte østeuropæiske Forslag rækker langt videre end disse andre regionale Præferenceaftaler, som kan begrundes i kulturel og historisk Sammenknytning. Det maa ogsaa erindres, at de europæiske Stater ved deres indbyrdes Handel allerede i deres mindre Transportomkostninger og lettere Handelssamkvem iøvrigt har en Fortrinsstilling overfor de oversøiske Lande.

Den øvrige Del af Bogen er mest refererende, idet Forf. gengiver de Beslutninger og Forslag, som er fremsat om de forskellige Undtagelser uden at tage Stilling til dem.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Kollektivtraktater begrunder en Undtagelse fra Mestbegunstigelse, anser den økonomiske Komité sig for Øjeblikket ikke i Stand til at løse, men i Praksis

synes Tendensen at være, at naar den kollektive Traktat er en aaben Traktat, kan et udenforstaaende Land ikke paaberaabe sig Mestbegunstigelse.

Hvad det interessante Problem om Antidumpingtold angaar, er man kun naact til Enighed om, at en saadan Told kun, hvor udtrykkeligt Forbehold er taget, kan paalægges overfor et mestbegunstiget Land; dette er ogsaa anerkendt af England i Traktater af 1923 og 1924 med Czekoslovakiet og Østrig. Forf. fremhæver med Rette, at en saadan Bestemmelse er farlig derved, at det paagældende Indførselsland selv skal afgøre det vanskelige Spørgsmaal, om Dumping foreligger, hvorfor en nærmere Præcisering af Begrebet Dumping vil være af stor Betydning.

Bogen giver et godt Indblik i de forskellige internationale Organers Bestræbelser for at tilvejebringe ensartede Regler for disse meget omdisputerede Spørgsmaal, og man kan kun ønske, at disse Bestræbelser for at forene de forskellige Opfattelser af Mestbegunstigelsen, med Tiden maa naa et Resultat.

Alice Brun.

HØRNELL OG JONSON: *Samfærdsel*. (310 Sider, Stockholm 1930).

Som Led i den store, svenske, tekniske Haandbog, som har Fællestitlen „De tekniske Videnskaber“, er udkommen et Bind om Trafikspørgsmaal.

Bogens første Afsnit er skrevet af Professor P. G. Hørnell og beskriver paa en fortræffelig Maade Trafikkens Hovedveje og Trafikmidlerne fra Oldtiden til vore Dage, idet de forskellige Transportmidler behandles i historisk Rækkefølge. Det vises, hvordan Trafikken koncentrerer sig paa de Pladser, der har et handelsgeografisk Fortrin fremfor Konkurrenterne under Hensyn til Tidens raadende Transportmidler, f. Eks. Venedigs Magtstilling i Middelalderen. I et Afsnit om fremtidige Trafikveje fremsætter Forf. den Paastand, at Øresund efter Kielerkanalens Udvidelse for bestandigt har udspillet sin Rolle som Hovedindsejling til Østersøen, og han spørger, hvor meget Danmark kan ofre for at redde sin største Havn fra Undergang.

Bogens største Afsnit, der er meget indgaaende og lærerigt, er skrevet af Civilingeniør F. Jonson og omhandler Fragtpriser og Transportomkostninger.

Forf. gør først opmærksom paa, at Grænsen mellem faste og variable Udgifter er flydende, idet f. Eks. en Trafikstigning